

Inhoudsopgave

<i>Van Binnen uit</i>	2
<i>IVN, Geschiedenis en structuur</i>	3
<i>Beleef Buiten!</i>	6
<i>Duurzame Dinsdag</i>	6
<i>Vragen aan de voorzitter</i>	7
<i>IVN viert feest!</i>	12
<i>Theatergezelschap Met Een Staartje</i>	13
<i>Fietsstad Veenendaal</i>	14
<i>Heel Nederland fietst</i>	17

Van Binnen uit

Het themanummer 2010 gaat over het 25 jarig jubileum van “onze” IVN afdeling Veenendaal – Rhenen. In dit nummer een mengeling van verleden, heden en toekomst. Eerst een artikel over de geschiedenis en structuur van het landelijke I.V.N. en later IVN. Want het is dubbel feest: ook het landelijke IVN heeft een lustrum te vieren: de moeder organisatie is inmiddels 50!

Ook in het interview met onze voorzitter, Bert de Ruiter, gaat het over verleden, heden en toekomst. Bert kijkt met plezier terug, maar hij heeft vooral veel te melden over de toekomst van het IVN in Veenendaal en Rhenen. De uitdagingen voor de komende jaren zijn o.a. intensivering van activiteiten voor kinderen en jongeren (zie ook pagina 6), het benaderen van nieuwe doelgroepen en meer aandacht voor de natuur in de stad. Het IVN bereikt de mensen in hun eigen woonomgeving nog onvoldoende. De opdracht voor de toekomst is om veel mensen via de natuur in de eigen leefomgeving met het milieu te laten kennis maken. Want natuur en milieu zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Als inhoudelijk thema van de lustrumviering is gekozen voor het duurzame vervoersmiddel bij uitstek: DE FIETS. De Veenendaalse afdeling van de Fietzersbond geeft haar visie over hoe Veenendaal er op fietsgebied voorstaat 10 jaar na de verkiezing tot Fietsstad 2000. Tijdens de activiteitendag op 25 september zal het verleden van de fiets verbeeld worden door “Theatergezelschap met een Staartje”. Informatie over dit gezelschap leest u op pagina 13.

Fietsen is gemakkelijk, voordelig, stil, en gezond. Dat zijn nog maar 4 van de 10 redenen om te fietsen die genoemd worden in het artikel en op de website van de campagne “Heel Nederland Fietst”.

Tenslotte: IVN Veenendaal – Rhenen viert feest op 25 september en 2 oktober. Lees er meer over op pagina 12.

Veel leesplezier

Harmannus Harkema
Redactie

IVN, Geschiedenis en structuur

Onderstaand artikel vond ik in het archief. Het stamt uit omstreeks 1990. Voor de doorbijters, want het is een taai stukje geschiedschrijving.

In 1935 werd de **“Bond tegen verontreiniging van natuur en stad”** opgericht door een aantal samenwerkende organisaties, waaronder ANWB, Natuurmonumenten en de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. Bij deze bond was een aantal verenigingen en stichtingen aangesloten die allemaal optraden als een soort van natuurwachten. Doel: Vrijwilligers laten waken tegen verontreiniging en vernieling van de natuur. Na de oorlog werd de naam van de bond veranderd in **“Bond van Natuurbeschermingswachten”**.

De vrijwilligers, natuurwachten of natuurbeschermingswachten, die in de diverse natuurwachten actief waren, opereerden niet alleen als een soort van vrijwillige veldpolitie, maar vooral ook als voorlichters en opvoeders. In 1950 kwam het eerste nummer uit van het blad **“De Natuurbeschermingswacht”**.



Eerste logo van het I.V.N.

In de vijftiger jaren bestond er naast Natuurmonumenten ook de zogenaamde Contactcommissie van het toenmalige Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

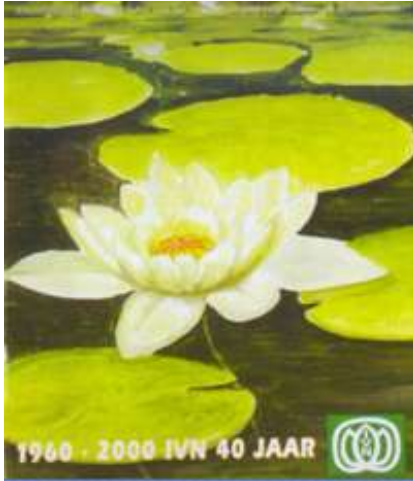
Binnen deze Contact-commissie was er een aparte **“commissie ter voorbereiding van de natuurbeschermingsgedachte”**. Het was Mr. Bloemers van het Ministerie van O.K.W, die de gedachte uitsprak dat er naast Natuurmonumenten en de Contactcommissie eigenlijk nog een derde club nodig was die zich meer zou moeten gaan toeleggen op voorlichting en opvoeding. Hij dacht aan een **“Vereniging ter bevordering van de Natuurbeschermingsgedachte”**.

Dit idee is opgepikt door Jan Nijkamp (toen voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging) en Jaap van Dijk (Stafmedewerker van Natuurmonumenten en bestuurslid van het Instituut voor Arbeidersontwikkeling, het latere NIVON). Uit de samenwerking van vooral deze twee mensen ontstond in 1960 het I.V.N., “Instituut voor Natuurbeschermingseducatie”. Steeds meer voormalige Natuurwachten sloten zich aan bij deze nieuwe organisatie. De eerste voorzitter was Jan Nijkamp en Jaap van Dijk werd secretaris/penningmeester. In 1961 werd al de eerste gidsencursus gestart, en kreeg het vroegere blad van de Natuurwachten een nieuwe naam: **“Mens en Natuur”**.

Het oude insigne van de Natuurwachten werd ook het logo van het I.V.N. Dit insigne is al in 1953 ontworpen door de tekenleraar Voskuyl uit Den Haag, een witte waterlelie op een groen blad. Na de dood van Jaap van Dijk in 1967 nam Piet Steltman diens werk over, later volgt hij ook Jan Nijkamp op als voorzitter. Piet Steltman heeft veel gedaan voor de landelijke I.V.N. bekendheid, niet in het minst door zijn medewerking aan het NCRV tv programma **“Ja, Natuurlijk”** in de zeventiger en tachtiger jaren. In de zeventiger jaren kreeg het I.V.N., tegelijk met het groeiende milieubesef bij de bevolking vooral naar aanleiding van het Natuurbeschermingsjaar N70, een toevoeging bij de naam. De volledige naam wordt dan: **“I.V.N., vereniging ter bevordering van het natuur- en milieubesef”**.

Begin negentiger jaren vindt het landelijk bestuur een uiterlijke verjonging noodzakelijk en wordt niet alleen het logo (de witte waterlelie) opgepoetst maar wordt de officiële naam **“IVN, vereniging voor natuur- en milieueducatie”**. De afkorting IVN wordt sindsdien ook geschreven zonder puntjes tussen de letters.

In onze eigen omgeving kent het IVN ook al een behoorlijk lange geschiedenis. In de vierde jaargang, nummer 1 uit 1953 van het blad **“De Natuurbeschermingswacht”** staat een lijstje van aangesloten natuurwachten vanaf 1936 tot en met 1952 met hun oprichtingsdatum. Daarin komt ook op de 20^e plaats de Natuurwacht Ede voor, oprichtingsdatum 20 maart 1950. Deze natuurwacht werd in 1962 de IVN afdeling Ede-Veenendaal. Later ontstonden hieruit de twee huidige afdelingen Ede en Veenendaal. Momenteel bestaat het IVN uit ongeveer 180 afdelingen met in totaal 16.000 leden.



Het landelijk netwerk bestaat uit elf districten, met in elk district een aantal afdelingen. In Amsterdam is het Landelijk Bureau gevestigd, daar is een aantal beroepskrachten werkzaam onder leiding van een Algemeen Directeur en daar zetelt ook het landelijk Bestuur. Het Landelijk Bestuur wordt gekozen door de Ledenraad waarin vertegenwoordigers uit de diverse districten zitting hebben.

Deze districtsvertegenwoordigers worden gekozen op de districtsledenvergadering door vertegenwoordigers van de aangesloten afdelingen.

Ter ondersteuning van het werk van de afdelingen zijn in elke provincie zogenaamde Consulents voor Natuur- en Milieu-Educatie (NME) aangesteld. Zij worden betaald uit overheidsmiddelen, en staan voor de helft in dienst van het IVN en voor de helft in dienst van de Provincie. Hun taak is vrij breed, zij dienen ondersteuning te geven aan alle organisaties die zich bezighouden met natuur- en milieueducatie. Ze zijn tevens als adviseur verbonden aan het IVN-districtsbestuur.

Binnen alle districten zijn ook nog een paar commissies actief zoals het DKV (districtskadervorming) en de BCN (begeleidingscommissie natuurgidsencursus). Deze groepen opereren binnen de districten maar worden aangestuurd vanuit het landelijk bureau. Kortom, het werk gebeurt in de districten maar de ideeën komen uit Amsterdam.



De DKV heeft als opdracht om de opleiding van nieuwe kaderleden te bevorderen. Zij organiseren o.a. cursussen voor de docenten van de gidsencursus, zij ontwikkelen ideeën voor na- en bijscholing en zij adviseren afdelingen bij het opzetten van na- en bijscholingsprogramma's.

De BCN waakt over de kwaliteit van de verschillende natuurgidsenopleidingen. Elke afdeling mag in principe een gidsencursus geven, maar zo'n cursus moet aan een aantal voorwaarden voldoen om de kwaliteit te verzekeren.

Elke afdeling die een gidsencursus wil gaan geven moet een duidelijk cursusprogramma maken en dit ter goedkeuring voorleggen aan de BCN.

De BCN toetst dit programma en geeft een positief of negatief oordeel. Bij een negatief oordeel kan de betreffende afdeling weer opnieuw beginnen, maar bij een positief oordeel wordt het cursusprogramma doorgestuurd naar het Landelijk Bureau. Op het Landelijk Bureau wordt de cursus nogmaals beoordeeld en pas als ook daar het licht op groen gezet wordt kan de afdeling van start gaan. Op dit moment is men op het Landelijk Bureau bezig met het opstellen van een standaard natuurgidsencursus. De bedoeling is dat binnen twee jaar alle afdelingen kunnen starten met een natuurgidsencursus op basis van één landelijk goedgekeurd cursusprogramma.

Naast de verschillende plaatselijke afdelingen zijn er nog twee aparte groepen actief binnen het IVN. Dit zijn de WVK (Werkgroep van Kampbegeleiders) die zich bezighoudt met het organiseren van natuurwerkkampen voor jongeren, en de WVS (oude naam: Werkgroep van Schoolbiologen). Tegenwoordig is de WVS officieel **“een werkgroep van beroepskrachten die zich bezighouden met NME vanuit een lokale of regionale instelling”**.



IVN anno nu

Tot zover het artikel uit het archief. Nu bestaat IVN Natuur- en milieueducatie uit een vereniging (met om en nabij 170 lokale afdelingen en zo'n 18.000 vrijwilligers) en een stichting (met 12 provinciale consulentenschappen en meer dan 100 beroepskrachten). De afkorting 'IVN' heeft geen directe betekenis meer. Dit jaar viert IVN haar vijftigjarig jubileum. De afdeling IVN Veenendaal, sinds 2007 IVN Veenendaal-Rhenen pakt in september/oktober twee zaterdagen uit met feestelijke activiteiten voor inwoners en (oud-)leden/donateurs (zie pagina 12).

Tineke Wouda



Noot van de redactie

Als u op de landelijke website van het IVN kijkt en het stukje over de geschiedenis opzoekt (www.ivn.nl / wie we zijn / vereniging) dan zult u daarin lezen dat in 1939 de Bond tegen Verontreiniging van Stad en Land opgericht werd. Dit wijkt dus af van de vermelding in het begin van bovenstaand artikel: zowel naam van de bond als jaar van oprichting. Wie heeft er gelijk?

In het artikel uit de 90-er jaren staat dat het IVN 180 afdelingen met 16.000 leden telt, momenteel zijn er ongeveer 170 afdelingen met 18.000 leden. Minder afdelingen met meer leden dus.

Beleef Buiten!

In september is er meer te doen dan de viering van het 5^{de} lustrum van onze IVN afdeling. September is de Groene Maand. Met het motto "Beleef Buiten" vraagt de Groene Maand in september 2010 op een brede manier aandacht voor de natuur. De biodiversiteit gaat wereldwijd in rap tempo verloren. Daarom laten we tijdens de Groene Maand graag zien hoe divers en belangrijk de Nederlandse natuur is. Want zonder biodiversiteit is er geen leven!

Maar ook staan we stil bij de Nederlandse jeugd. Want hoe beleven zij de natuur? Door de verstedelijking, door internet, games en de tv zijn kinderen minder geïnteresseerd in natuur. Ze komen er minder vaak mee in aanraking, terwijl het juist een positieve bijdrage levert aan hun fysieke en emotionele ontwikkeling. En hoe kunnen we verwachten dat zij later voor de natuur zorgen wanneer ze er van vervreemden?

Twee goede redenen dus om een groot publiek –van jong tot oud- te enthousiasmeren om naar buiten te gaan. Dit doen we onder andere door op deze website honderden activiteiten te verzamelen. Unieke en kleinschalige activiteiten, vaak georganiseerd door vrijwilligers. Wilt u weten wat er bij u in de buurt te doen is, kijk dan eens via de activiteitenzoeker, op de onderstaande website.

Bij de start van de Groene Maand verschijnt een bewaargidsje onder de naam 'Scharrelkids; vol tips voor (groot)ouders om hun (klein)kinderen de natuur te laten beleven. Dit wordt onder andere meegestuurd met de tijdschriften OOK en Groter Groeien. Vanaf eind augustus leest u er meer over op deze website.

Verder vindt er eind september een werkconferentie plaats: ieder kind heeft recht op natuur. Ook over dit onderwerp leest u binnenkort meer.

Bron: <http://www.groenemaand.nl/2010/thema.php>

Duurzame Dinsdag

DUURZAME | **DINSDAG**
2010

de dag dat de samenleving met antwoorden komt

Op 7 september 2010 is het alweer voor de 12^e keer Duurzame Dinsdag, de dag dat de samenleving met antwoorden komt. Op die dag ontvangt demissionair minister Verburg (LNV) het Duurzame Koffertje en onderscheidt demissionair minister Huizinga (VROM) een aantal individuen met een Duurzaam Lintje. Voor meer informatie over Duurzame Dinsdag zie: www.duurzamedinsdag.nl. Ook kan je hier iemand voordragen voor een Duurzaam Lintje.

Vragen aan de voorzitter

Op een mooie zomeravond interviewde ik Bert de Ruiter, eerste en huidige voorzitter van IVN Veenendaal – Rhenen e.o. Onder een genot van een drankje, in de tuin bij Bert, werd het iets wat het midden hield tussen een gesprek, een interview en het ophalen van herinneringen. Bert is een enthousiaste verteller en er is weinig stimulans voor nodig om hem op de praatstoel te krijgen. Concreet filosoferen heeft zijn voorkeur. Er is geprobeerd een evenwicht te vinden tussen de persoon Bert en de visie van Bert over het IVN en niet in de laatste plaats over de toekomst van de afdeling.

Harmannus Harkema



De afdeling Veenendaal – Rhenen bestaat 25 jaar. Hoe lang ben jij al lid van het IVN? Waarom werd je lid?

Het is voor mij begonnen met het volgen van de natuurgidsencursus in Bennekom in 1978. Deze cursus werd gegeven vanuit de IVN afdelingen Ede en Renkum. Toen had ik nog niet meteen het idee dat ik gids zou worden, ik wilde gewoon meer van de natuur weten.

Medecursisten uit Veenendaal waren Arie Rijnveld en Piet Groebe. Niet lang daarna hebben Arie en ik de eerste excursies gehouden. Arie en ik waren de eerste leden in Veenendaal.

Wie waren de IVN-ers van het eerste uur in Veenendaal, dus van voor de afsplitsing van de gezamenlijke afdeling met Ede?

Samen met IVN Ede hebben we in Aller Erf een natuurtentoonstelling georganiseerd. Alle scholen in Veenendaal werden uitgenodigd voor de tentoonstelling. Het leverde ook nieuwe leden op: Jan Pater, Ron Eveleens en Ton van den Brink. Niet lang daarna kwamen Jacobi de Kock, Itty Koster, Willemien Wildeman, Ans van Houten en Diny van Dijk de gelederen versterken: de scholenwerkgroep was geboren!

Ik werd als vertegenwoordiger van de Veenendaalse IVN-ers bestuurslid van IVN Ede, een wat vergrijsde afdeling op dat moment. Toen we meer leden in Veenendaal kregen werd de afdeling Ede omgedoopt in afdeling Ede – Veenendaal. De activiteiten in en om Veenendaal werden zo talrijk dat in 1985 besloten werd tot splitsing van de afdeling: het begin van IVN Veenendaal, later IVN Veenendaal e.o. en nog later IVN Veenendaal – Rhenen e.o. Itty Koster werd secretaris, Maarten Punt penningmeester, ik werd voorzitter en het bestuur bestond verder uit de coördinatoren van de werkgroepen.

Wat zijn de verschillen tussen je eerste periode als voorzitter van de afdeling en je tweede?

In mijn eerste periode van vijf jaar voorzitter waren we bezig met de opbouw van de afdeling, nu zitten we in de uitbouwfase, na een dip in het begin van deze eeuw. In het begin moest er van alles uitgevonden worden, alles gebeurde voor de eerste keer. Er moest structuur aangebracht worden. In de tussenliggende jaren ben ik op een wat lager pitje bezig geweest met het IVN. Ik ben altijd betrokken geweest bij cursussen als mentor of begeleider. Toen Peter van Krugten enkele jaren geleden waarnemend voorzitter was vroeg hij mij of ik het bestuur behulpzaam wilde zijn. Dat draaide er op uit dat ik een jaar in het bestuur mee zou draaien. Inmiddels was ik in de VUT, en kreeg ik weer wat meer tijd, en nu ben ik al weer voor het derde jaar voorzitter.

Uitbouw van de afdeling dus: daar bedoel ik ook mee dat we goed naar de toekomst moeten kijken. De laatste jaren kent de afdeling een ongekende groei, veel nieuwe leden o.a. in Rhenen. Onze nieuwste werkgroep is de Scholenwerkgroep Rhenen. We moeten ook vooral kijken naar waar we op dezelfde manier willen doorgaan, waar we het anders willen en op welke punten we ons willen versterken.

Wat is het hoogtepunt geweest in 25 jaar IVN Veenendaal – Rhenen? En wat het dieptepunt?

Ja, het hoogtepunt vind ik toch wel dat we een eigen onderkomen kregen: het Kraaienest, aan het Kofschip. Zo'n eigen plek is heel belangrijk. Voor de Scholenwerkgroep bij voorbeeld: eindelijk een plek waar je leskisten en ander materiaal kunt opslaan en uitlenen. En voor de mediatheek. Maar ook voor het houden van vergaderingen van werkgroepen, coördinatoren en bestuur, het geven van cursussen, het inrichten van tentoonstellingen.

Het dieptepunt vind ik de dip rond 2003. Weinig nieuwe leden, maar ook weinig vernieuwing in de club. Alles bleef bij het oude, steeds dezelfde activiteiten, weinig spirit. Gelukkig is dat danig veranderd de laatste jaren.

Wat is je gelukkigste moment geweest als IVN-er? En wat als voorzitter?

Het gelukkigste moment, of eigenlijk de gelukkigste periode ligt vóór de oprichting van onze afdeling. Het was de tijd waarin mijn zoon Jasper vaak mee ging als ik gidste. Jasper keek heel goed om zich heen en kwam met van alles aan dragen waar ik dan iets over vertelde. Of hij hoorde een vogel zingen en ik vertelde iets over die vogel. Hij was dus mijn aangever. Eigenlijk begeleiden we die excursies met zijn tweeën.....

Het was de tijd waarin mijn zoon Jasper vaak mee ging als ik gidste

posters gaf mij een geluksgevoel. Gewoon een simpele mus waar de mensen wel naar *moesten* kijken! Een keer in de trein naar Utrecht hoorde ik een gesprek tussen vier Veense vrouwen. Ze deden wat lacherig over de mussentelling. "En ... heb jij al mussen geteld? Nou, ik niet hoor". Maar.... één van de vrouwen vertelde toen dat ze blij was dat ze een heg had waar veel vogels in zaten.

Moraal van dit verhaal: er werd over gepraat! Het mussenproject was laagdrempelig genoeg om onderwerp van gesprek te zijn. En dat is even belangrijk als de telling op zich!

Gewoon een simpele mus waar de mensen wel naar *moesten* kijken!

Wat zou er zonder het IVN niet gerealiseerd zijn in het gebied van onze afdeling?

Ik noem twee dingen die zonder het IVN niet tot stand waren gekomen. De Natuurtuin Diddersgoed zou niet gerealiseerd zijn zonder het IVN. Vooral nu, in het jaar van de biodiversiteit is het belangrijk dat mensen zich bewust worden van wat er allemaal leeft in de naaste omgeving. En Natuur en Milieu Educatie (NME) voor scholen zou niet bestaan in Veenendaal zonder IVN. De zo broodnodige schoolbiologie wordt door de scholenwerkgroepen in Veenendaal en Rhenen verzorgd. Het is zó belangrijk dat kinderen met de natuur in aanraking komen. Een topervaring in de natuur op jonge leeftijd geeft een positieve houding naar de natuur later.

Weet jij waar de zure regen gebleven is?

De zure regen is er nog steeds. Maar in de media is er momenteel minder belangstelling voor. Fijnstof en broeikasgas scoren hoger momenteel. Eigenlijk zou je beter kunnen spreken van verzuring. Gelukkig zijn er veel maatregelen genomen om de verzuring te verminderen, maar we zijn er nog lang niet. Kijk maar eens naar de verzuring van heidevelden en de vermesting van de omgeving.

Je kunt de activiteiten van onze afdeling in een aantal deelgebieden / doelgroepen indelen:

- a. Algemene publieksactiviteiten (wandelingen, excursies, natuurpaden, natuurtuin)
- b. Jeugd en jongeren (scholenwerkgroep, themamiddagen, Groenlingen, Zwammen)
- c. Verbreiding / verdieping kennis (Planten, Vogels, cursussen, gidsencursus).
- d. (Stedelijk) milieu (Bomen en Openbaar Groen)
- e. Actieve natuurbescherming (Weidevogelbescherming)

Kun je aangeven welke van de deelgebieden / doelgroepen in de toekomst meer – en welke minder inspanning vereisen? Zie je nieuwe doelgroepen?

Nou, hier neem ik even de tijd voor! Deze vraag gaat over een kijkje in de toekomst. Ik ben je over de toekomst van de afdeling nog een artikel schuldig. Vind je het goed dat ik in plaats van het artikel deze vraag uitvoerig beantwoord?

Prima, ga je gang, je krijgt drie pagina's.



Nu gaat Bert er even goed voor zitten ...

Publieksactiviteiten

Alleen de Natuurtuin Diddersgoed is uniek in ons werkgebied. Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, de Landschappen, Nationaal Park de Heuvelrug, al deze instanties doen aan publieksvoorlichting door middel van wandelingen en excursies. In wezen zijn dat concurrenten van het IVN, concurrenten in de goede zin van het woord, want het is belangrijk dat het publiek goed voorgelicht wordt. En ze kunnen dat heel goed. Als je met de boswachter op pad gaat dan krijg je een verhaal van iemand uit de praktijk, daar kun je als IVN gids niet gemakkelijk tegen op. Maar boswachters die een IVN natuurgidsencursus hebben gevolgd zijn de beste. En daar ben je meteen op het punt wat ik wil maken. **Versterking door samenwerking.**

We moeten er naar toe dat we meer gaan samenwerken met andere groene instanties. Dan kun je elkaar versterken. Dus: niet afbouwen, de inspanningen zullen in hoeveelheid dezelfde blijven, maar het zal op een wat andere manier moeten. We moeten ook niet bang zijn om een financiële bijdrage te vragen voor de excursies en wandelingen. Mensen betalen graag een klein bedrag, en het motto "waar voor je geld" gaat ook hier op. De waardering schijnt te stijgen wanneer je er iets, een redelijk bedrag, voor moet betalen. Als je moet betalen verwacht je ook iets. Aan ons om aan die verwachtingen te voldoen.

**Het motto
"waar voor je
geld" gaat
ook hier op**

Jeugd en jongeren

Prioriteit 1! Eén van onze belangrijkste doelgroepen, jongeren zijn de volwassenen van morgen. Zoals ik al eerder zei: een topervaring in de natuur op jonge leeftijd betekent een positieve houding tot de natuur later. We moeten het werk voor jeugd en jongeren nog meer professionaliseren, nog meer scholen bereiken.

**Een topervaring in de
natuur op jonge
leeftijd betekent een
positieve houding tot
de natuur later**

Dit is wat ik met uitbouwen bedoel. Nieuwe doelgroepen zijn de buitenschoolse opvang en jongeren die je benadert in buurthuizen. Dat kan alleen als de inspanningen op dit deelgebied groter worden.

Verbreding / verdieping kennis

dit zie ik als de derde stap in de keten kennis maken – enthousiasme – verdieping zoeken. Dit hoort zeker thuis bij het IVN. Op de eerste plaats natuurlijk de gidsencursus, essentieel voor natuurgidsen. Maar ook verdieping van kennis op deelgebieden, zoals nu gebeurt in de Vogelwerkgroep en de Plantenwerkgroep. En verder zijn er cursussen voor het publiek, die ook open staan voor (actieve) leden. Wil je heel specialistisch de diepte in dan is er de KNNV. De inspanningen op het gebied van kennisvermeerdering moeten we op het huidige niveau handhaven.

(Stedelijk) milieu

Hierin ligt de uitdaging voor de toekomst. De meeste mensen wonen in stedelijk gebied. De eigen leefomgeving is heel belangrijk, het leefbaar houden van de naaste omgeving is dus heel belangrijk. In de tijd van de IVN Milieuwerkgroep, in de jaren 80 en begin 90 moest je alles bevechten. Vooral de overheid was de te bevechten instantie. Daarop hebben we ons toen voornamelijk gericht. Die situatie is geheel veranderd. Nu is de overheid (lees de gemeente Veenendaal) meestal de bondgenoot. De overheid hoef je niet meer om te turnen. Allerlei regels zijn aangescherpt. De gemeente loopt nu voor op het grootste deel van de bevolking.



Dit kunstwerk van Martin Borchert (in opdracht van Patrimonium Woonstichting) is gebouwd aan een huis in Dragonder – Oost. Er kunnen gierzwaluwen in nestelen.

Het IVN bereikt de mensen in hun eigen woonomgeving nog niet in voldoende mate. Dus moet je met laagdrempelige acties naar de mensen toe. Je moet mensen kennis leren maken met hun eigen leefomgeving. Zo'n laagdrempelige activiteit was het al eerder genoemde Mussenproject. Kennis maken met je eigen tuin. Waarom zie ik zo vaak mussen in de tuin? Of: ik zie nooit mussen in mijn tuin, hoe zou dat komen?

De IVN insteek is dat natuur en milieu onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Mensen kennis laten maken met het milieu doe je via de natuur. Daar begin je, want mensen vinden de natuur veel leuker dan het milieu. Laat zien dat meer groen minder fijnstof geeft. En dat een tuin met planten, heggen en struikgewas meer vogels en andere dieren trekt dan een tegeltuin met houten schutting.

Je moet mensen kennis leren maken met hun eigen leefomgeving

Daar begin je, want mensen vinden de natuur veel leuker dan het milieu

Milieu zit in je leefomgeving. De hoeveelheid groen in particuliere tuinen is heel erg groot, misschien wel groter dan de hoeveelheid openbaar groen in de bebouwde omgeving. Nieuwbouwprojecten bieden de mogelijkheid om natuurvriendelijker te bouwen. Daarom hebben wij, samen met Patrimonium Woonstichting de conferentie 'Natuurvriendelijk Bouwen' gehouden voor betrokken partijen bij de bouw van Veenendaal – Oost en starten wij begin volgend jaar met het Groene Stapstenen project om nieuwe bewoners te stimuleren hun tuin natuurvriendelijk aan te leggen. Hierbij werken wij nauw samen met andere organisaties. Samenwerking met dergelijke organisaties helpt ook om natuur in de leefomgeving te bevorderen.

Wat ik ook graag nog even kwijt wil is dat het niet te begrijpen is dat bij de gemeente Veenendaal het groene en het grijze milieu strikt gescheiden zijn. Binnen het gemeentelijke apparaat zijn de afdelingen Openbaar Groen en Milieu aparte afdelingen die los van elkaar opereren. Terwijl ze alles met elkaar te maken zouden moeten hebben. Onbegrijpelijk!

Actieve natuurbescherming

Dit is binnen het IVN een kleine poot. Dit wordt zeker ondersteund door het IVN, maar het hoort niet tot de kernactiviteiten. De inspanning zal dus op het huidige niveau voortgezet worden.

Op welke gebieden is onze afdeling uniek?

Wij hebben in Veenendaal een eigen NME centrum van waaruit wij de NME taak naar de scholen toe uitvoeren omdat Veenendaal geen gemeentelijk centrum voor natuur en milieu educatie heeft. De gemeente heeft deze taak bij ons neergelegd. Als tegenprestatie ontvangen wij daarvoor een jaarlijkse waarderingssubsidie.

Ook in de gemeente Rhenen ontbreekt dit waardoor wij ook in Rhenen de NME taak via de scholenwerkgroep Rhenen uitvoeren. Daarmee zijn we in ons werkgebied uniek. Verder hebben wij zeer goed draaiende jeugd – en jongeren clubs. Vooral de Zwammen, voor jongeren van 12 – 16 jaar, is een vrij unieke club. En met onze laagdrempelige acties naar mensen in hun leefomgeving zijn wij als IVN afdeling uniek, we worden landelijk als voorbeeld genoemd.

Tenslotte: de duizenden IVN placemats met vogelafbeeldingen die bij een aantal horeca gelegenheden in ons werkgebied zijn verspreid vormen ook een laagdrempelige manier om met de natuur kennis te maken. Ook uniek volgens mij.

Welke vraag heb ik je nog niet gesteld? Of: op welke vraag zou je graag een antwoord geven?

Ik zou graag antwoord willen geven op de volgende vraag:

Onze afdeling krijgt jaarlijks subsidie van de gemeente Veenendaal. Ben je daarmee niet heel erg afhankelijk van de gemeente? En kun je nog wel ongebonden je werk doen?

We worden inderdaad financieel ondersteund door de gemeente Veenendaal omdat wij voor hen de NME taak uitvoeren. Wij zijn daar erg blij mee. Hiervan kunnen wij bijvoorbeeld het gebouw bekostigen en leskisten en ander lesmateriaal aanschaffen en de werkgroepen draaiende houden. Maar we kunnen wel doen wat we willen, we voelen ons niet belemmerd in onze houding naar de gemeente, we blijven onze eigen koers varen, maar het houdt wel een risico in. Het feit dat we de bebouwde omgeving opzoeken als doelgebied zal de gemeente wel bevallen, maar dit staat los van de subsidie die we krijgen. Daarom vind ik dat we ook andere wegen moeten zoeken om financieel niet te afhankelijk te worden van één subsidiegever. We moeten wel meer ons best doen om het bedrijfsleven voor ons te interesseren. Dat zou bij voorbeeld kunnen tegen financiële vergoeding excursies of workshops aan te bieden aan bedrijven. Maar ook door voor onze publieksactiviteiten een kleine bijdrage te vragen. En bij sommige gelegenheden kun je best de mogelijkheid bieden voor een vrijblijvende donatie. Daar zijn andere afdelingen wat verder in dan wij.



Bert, hartelijk dank voor dit interview. O ja, heb je nog een foto uit jouw begintijd bij het IVN?

Natuurtentoonstelling in Aller Erf, 1980. Eerste activiteit van het IVN in Veenendaal. Bert kijkt met Lidia den Oudendammer naar diarama. Lidia werd pas veel later actief binnen het IVN.

IVN viert feest!

Dit jaar bestaat IVN Veenendaal – Rhenen 25 jaar. En dat geeft alle reden voor een feest. De jubileumcommissie heeft een hiervoor een activiteitendag en een feestdag georganiseerd. De activiteitendag is bedoeld voor zowel leden en donateurs van IVN als voor het algemene publiek. De feestdag is bedoeld voor leden, donateurs, oud-leden en genodigden.



In samenwerking met de Fietsersbond vindt op zaterdag 25 september 2010 van 10:00 tot 16:00 uur de activiteitendag plaats. Het thema van deze dag is “De fiets: een duurzaam vervoermiddel van verleden, heden en toekomst”.

De activiteiten worden georganiseerd op het Scheepjeshofplein in Veenendaal. Er wordt rondgereden op zowel ouderwetse fietsen als op de “fiets van de toekomst”. Ook is er een demonstratie van de fietsrouteplanner en kunnen bezoekers in riksja’s worden rondgereden. Speciaal voor het jubileum heeft IVN een nieuwe fietsroute in Veenendaal opgezet langs een aantal interessante punten vanuit het oogpunt van natuur en milieu. Deze route wordt op 25 september gepresenteerd en start ook op het Scheepjeshofplein.

Op zaterdag 2 oktober 2010 vanaf 14:00 is er voor leden, donateurs, oud-leden en genodigden een feestmiddag in het verenigingsgebouw “de Groenhof” (Karel Fabritiusstraat 3). Als speciale gast zal aanwezig zijn de heer Michal Bartos van het ecologisch centrum Slunakov in Olomouc (Tsjechië). In de grote zaal van de Groenhof wordt een tentoonstelling ingericht over verleden, heden en toekomst van de werkgroepen van IVN. En natuurlijk is er alle gelegenheid voor gezellig samenzijn met andere (oud-)leden en (oud-)donateurs.

De jubileumcommissie nodigt u graag uit bij de feestelijkheden. Noteert u 25 september 2010 en 2 oktober 2010 alvast in uw agenda?

Tot ziens bij een van de festiviteiten!

Coen Dijkers

Theatergezelschap Met Een Staartje

Theatergezelschap Met Een Staartje is onderdeel van Stichting Naomi en verzorgt optredens voor kinderen in ziekenhuizen en zorginstellingen. Met medewerking van een beroepsregisseur zijn er theaterstukken geschreven speciaal afgestemd op kinderen in de leeftijd van ongeveer 3 tot 12 jaar oud. De bedoeling hiervan is de kinderen even met hun gedachten uit het ziekenhuis te halen door ze zo in het toneel te laten inleven, dat ze even niet meer aan hun ziekte denken. Dus: 'Even uit de zorg'.

Werkwijze en methodiek

Theatergezelschap Met Een Staartje biedt aan zijn bezoekers een moment van afleiding en ontspanning. Kinderen in het ziekenhuis moeten de kans krijgen zich kind te voelen. Bovendien kan afleiding ervoor zorgen dat de patiënten, doordat ze minder gespannen zijn, effectief minder pijn ervaren.

Iedereen beleeft plezier aan een optreden, daarom is het belangrijk om zowel ernstig en langdurig zieken als mensen die korter in het ziekenhuis verblijven te verrassen met een optreden. Zoon of dochter, echtgenoot of echtgenote, broer of zus, vader of moeder, oom of tante, opa of oma, kortom iedereen (die zich zorgen maakt rond de patiënt in het ziekenhuis of bewoner van een zorginstelling) is welkom om een voorstelling bij te wonen.

De acteurs hebben twee verschillende werkwijzen in optreden. Theatergezelschap Met Een Staartje verzorgt optredens in ziekenhuizen en zorginstellingen, maar kan op aanvraag ook diverse typetjes leveren.



Om Stichting Naomi draaiende te houden kunnen de typetjes ook op een andere manier ingezet worden. Dus zoekt u iets leuks als aanvulling op uw jubileum, bruiloft, (kinder)verjaardag, feest of gewoon voor een andere (speciale) gelegenheid, kijkt u dan eens op de website. Op aanvraag is er heel veel mogelijk! De opbrengsten gaan volledig naar Stichting Naomi Theatergezelschap met een Staartje.

Stichting Naomi Theatergezelschap met een Staartje ontvangt van de overheid geen subsidies, en is dus afhankelijk van bijdragen van particulieren en bedrijven. Een andere manier om aan geldelijke middelen te komen is door middel van sponsortochten.

Op 25 september te zien in het centrum van Veenendaal

Theatergezelschap met een Staartje is ook van de partij op de IVN activiteitendag op zaterdag 25 september. Zie je iemand op de Hoge Bi (zo'n fiets met een groot voorwiel en een klein wiel achter) dan heb je te maken met iemand van deze groep.

Theatergezelschap met een Staartje is gevestigd in Veenendaal. In contact komen met Theater met een Staartje? Mail naar theatergezelschap@meteenstaartje.nl of bel (0318) – 555639 (Niels Mellema)

Wilt u een gift over maken?

Stichting Naomi
Theatergezelschap met een Staartje
Rekeningnummer 428 30 80
Veenendaal

Bron en nadere informatie:
www.theatergezelschap.meteenstaartje.nl/



Fietsstad Veenendaal

Tien jaar geleden werd Veenendaal door de Fietzersbond tot Fietsstad 2000 verkozen. Het IVN vroeg aan Fietzersbond Veenendaal hoe het er nu in 2010 voorstaat.

Aandacht verslapt...

Vele jaren werd de fiets consequent meegenomen in alle plannen. Maar na de overwinning van Veenendaal als de beste stad om te fietsen werd het stil rond de fiets in bestuurlijk Veenendaal. We waren er... zo werd gedacht.

Bewaakte stallingen

In 2000 liep Veenendaal voorop met gratis bewaakte stallingen met toezicht. Er waren er maar liefst 4. Daarvoor waren mensen aangesteld via de landelijke regeling voor Melkertbanen. Op een kwade dag werden deze banen afgeschaft.

Daardoor werden opeens de bewaakte stallingen onbewaakt. Na wat aandringen van de Fietzersbond Veenendaal, zorgde de gemeente, met veel inzet, voor een zo goed mogelijke oplossing. De gemeente had slechts geld om 2 mensen van hen in dienst te houden. Toezicht is er nu bij toerbeurt bij 3 stallingen. Andere gemeentes zijn nu veel verder met goed bewaakte gratis stallingen.

Fietsendiefstal

In de jaren van de bewaakte stallingen hadden Veenendalers veel nieuwe fietsen aangeschaft. Nu het toezicht was afgenomen liep de fietsendiefstal op. De Fietzersbond in Veenendaal, heeft actie ondernomen om gemeente en politie zover te krijgen om dit probleem aan te pakken. Dat hebben ze, na lang aandringen, voortvarend gedaan. Nu in 2010 blijkt gelukkig dat het aantal fietsdiefstallen weer sterk aan het dalen is.

Fietsparkeren

In 2008 is voor het eerst een goede check geweest van de fietsenstallingen in de gemeentes. Bij alle scholen, winkelcentra, openbaar vervoer haltes, uitgaansgelegenheden, sportvoorzieningen en kerken is bekeken hoeveel fietsen er staan, welke fietsvoorzieningen er gebruikt worden en of het voldoende is in aantal en kwaliteit. Veenendaal scoorde hier slecht vergeleken met vele andere gemeentes.



Wethouder Sanders opent Fietsbalans in Veenendaal, 2008

Concurrentiepositie fiets t.o.v. auto/openbaar vervoer

Met de fiets ben je in Veenendaal overal even snel als met de auto. In vergelijkbare steden is de fiets meestal wat sneller. In Veenendaal is er bij de verkeerslichten nogal wat oponthoud en ook de fietsroutes zouden nog wat directer kunnen worden.

Winkelcentra

Op aandringen van bepaalde personen wilde ook Veenendaal geen fietsers meer in de winkelcentra. Eerst in winkelcentrum De Ellekoot. Want, zo werd gezegd, de gevaarlijk fietsende scholieren moesten geweerd worden. Vervolgens geldt het fietsverbod er

dagelijks, zelfs buiten de openingstijden van de winkels. Nog steeds rijden brommers er met gevaarlijk hoge snelheid tussen het winkelpubliek.

Daarna was de Hoofdstraat aan de beurt. Het idee was om fietsers te weren na de herinrichting. Fietzersbond Veenendaal heeft consequent aangegeven dat dit erg slecht zou zijn voor de Veense middenstand. Wanneer je er niet meer kan fietsen zijn de afstanden naar de winkels groot, voor een boodschapje hier of daar. We telden het aantal geparkeerde fietsen in de Hoofdstraat en voor het Scheepjeshofplein: meer dan 1000! Deze fietsen staan voor het overgrote deel heel netjes op de aangegeven vakken.

Op het Scheepjeshofplein staan de fietsen in twee grote cirkels, wat ook in de kleur van de klinkers aangegeven is. De winkeliers begrijpen steeds beter, dat veel van hun klanten fietsers zijn en dat een goede bereikbaarheid per fiets tot voor hun winkel van groot belang is.

In een discussieavond over de voorwaarden voor de herinrichting, nam het bestuur van Veenendaal een wijs besluit: de Hoofdstraat en het Scheepjeshofplein zouden open blijven voor fietsers.

Verkeerslichten

In Veenendaal kom je als fietser minder verkeerslichten tegen als in vergelijkbare plaatsen. De wachttijden echter, zijn wel langer dan elders. In 2000 was dat de schuld van verouderde verkeersregel-installaties. Na installatie van nieuwe verkeerslichten met een wachttijdindicator, leek de doorstroom van fietsers te verbeteren.

Helaas bleek dit van korte duur. Door de invoering van zogenaamde doorstroommaatregelen verslechterde de situatie weer.

De wachttijdindicatoren bleken zelfs gevaarlijk: ook al telde de indicator snel af, het laatste ledje bleef branden, en plotseling begon het autoverkeer weer te rijden terwijl jij dacht te kunnen oversteken. Dit heeft tot gevaarlijke situaties geleid.

Die doorstroommaatregelen kwamen er vanwege vieze vrachtwagens: optrekken van die voertuigen is erg vervuילend. Helaas werkte tot aan de huidige werkzaamheden op de Rondweg West de detectie van deze vrachtwagens slecht waardoor ze eerst toch gingen stoppen en dan in het gezicht van wachtende fietsers hun vieze uitlaatgassen uitbliezen. Op papier is het mogelijk een goede maatregel, maar in Veenendaal werkt het averechts.



Fietsfile voor het verkeerslicht

Overvallen

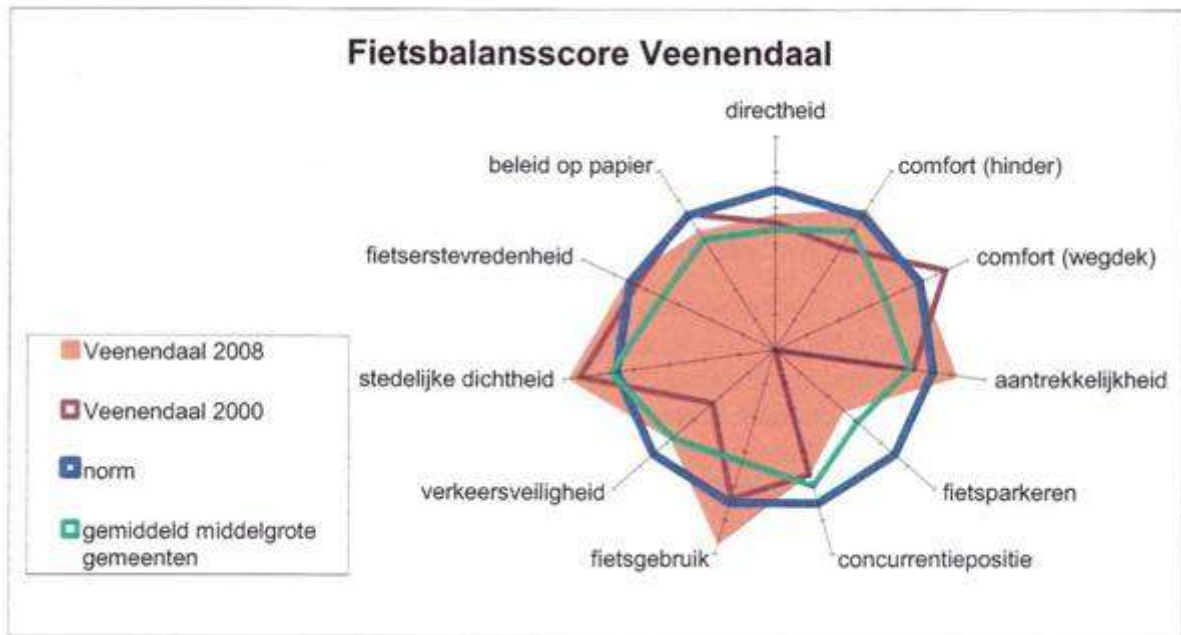
Afgelopen winter werden Veenendaalse fietsers opeens opgeschrikt door ernstige overvallen op fietsers in tunnels. Dat is erg slecht voor fietsend Veenendaal. Gelukkig heeft Veenendaal er daarna veel aan gedaan onder andere door cameratoezicht om het gevaar te verminderen.

Maar wel:

Naast dit alles, bleef Veenendaal gelukkig wel goede doorgaande fietspaden in nieuwe wijken aanleggen. Ook de Parallelweg kreeg een prachtig fietspad. Toen in 2008 het fietsgebruik gemeten werd, bleek dat er veel meer mensen waren gaan fietsen! Het fietsgebruik in Veenendaal was het hoogste van alle geteste middelgrote gemeentes!

Verkeersveiligheid

In 2000 was het met de verkeersveiligheid slechter gesteld dan in vergelijkbare plaatsen. In 2008 bleek de verkeersveiligheid toegenomen te zijn. Het is nu net zo veilig als elders. Dit geldt alleen voor de zwaardere ongevallen, met opname in het ziekenhuis of erger.



De vele kleine ongevallen met alleen schade, schaafwonden e.d. worden niet geregistreerd. Deze ongevallen zijn dan ook niet bekend bij de gemeente of bij de Fietsersbond. Wij vermoeden dat er heel wat fietsers tegen paaltjes opfietsen, als die midden op het fietspad staan. Cijfers hierover ontbreken. Het is daardoor moeilijk hard te maken naar de gemeente dat palen altijd voorafgegaan moeten worden door goede markering, vanaf 5 meter voor het paaltje.

Hoopvolle ontwikkelingen

Veenendaal heeft een aantal fietsroutes vanuit het centrum naar de buitenwijken benoemd als hoofd fietsroute c.q. fietssnelwegen. Deze routes zullen in de komende jaren nog verder verbeterd worden, zodat het snelle en comfortabele fietspaden worden.

Ook zijn de gemeentes Veenendaal en Ede bezig om geld vanuit het project "Fiets Filevrij" van Rijkswaterstaat te verkrijgen om de fietsverbinding tussen beide kernen te verbeteren tot een 'fietssnelweg'. De bedoeling is om 5% van het werkverkeer dat nu met de auto pendelt op de fiets te krijgen.

Op de Rondweg West ligt nu aan de stadszijde een ventweg. Deze zal omgebouwd worden tot fietsstraat. Een fietsstraat is, volgens wikipedia, een straat die ingericht is als fietsroute, maar waar tevens auto's zijn toegestaan. Dit autogebruik wordt echter beperkt door het karakter en de inrichting van de fietsstraat. Een kenmerk is, net als bij het fietspad, de rode kleur van het asfalt.

Waarom de fiets?

Wij (actieve leden van afdeling Veenendaal) zetten ons in voor de fiets, maar waarom? Hierom: fietsen is gewoon leuk en het meest duurzame vervoermiddel. Fietsers nemen weinig ruimte in, maken geen lawaai, gebruiken hun eigen energie, veroorzaken geen luchtverontreiniging en het is bovendien erg gezond. In een recent rapport lees ik dat zelfs het fietsen temidden van uitlaatgassen van auto's voor velen nog steeds gezondheidswinst oplevert. Met meer leden staat de Fietsersbond sterker in de gesprekken met de overheden. Daarom ben je lid van "De Fietsersbond"

Johan Overvest
Fietsersbond Veenendaal

Heel Nederland fietst

Heel Nederland Fietst is een driejarige campagne van het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB) en de Fietzersbond om het fietsen in Nederland een extra impuls te geven. In samenwerking met vele partners en gesteund door de ministeries van VWS, VROM en VenW laat de campagne komende jaren zien welke voordelen fietsen voor iedereen heeft. Door het bundelen van fietsinitiatieven onder één vlag, media-aandacht en consumentenacties (zoals de wereldrecordpoging van 31 maart jl.).



Dit is wat Fietzersbond en het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB) koesteren. Een droom, aangewakkerd door bestaande activiteiten vanuit overheidsbeleid, de beleidsbrief aan de Kamer van staatssecretaris Huizinga en door de nota van Joop Atsma: 'Fietsen in Nederland... een tandje erbij'. Verder ook door de vele fietsinitiatieven van talloze enthousiaste organisaties in ons land, zoals Meimaand Fietsmaand, Fietsfilevrij en 'Op voeten en fietsen naar school'. Initiatieven die door samenwerking elkaars effect kunnen versterken. Diverse ambities van het kabinet naar aanleiding van het Olympisch Plan 2028 sluiten eveneens aan op onze droom.

Tien argumenten

De BOVAG en het consortium Duurzaam op Weg (waaronder de Fietzersbond, NISB, RAI vereniging en het Instituut voor Duurzame Mobiliteit) hebben tien argumenten opgesteld voor het gebruik van de fiets. De tien argumenten zijn uitgewerkt in een filmpje dat op de BOVAG branchedag op 18 januari 2010 is gepresenteerd.

In het TNO rapport met de titel "Fietsen is groen, gezond en voordelig" worden deze argumenten besproken. Voor de onderbouwing is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van resultaten uit onderzoek en literatuur, aangevuld met berekeningen. Auteur: Ingrid Hendriksen en René van Gijlswijk (TNO, kennis voor zaken).

10 argumenten voor het gebruik van de fiets

1. Fietsen verhoogt je fitheid
2. Fietsen houdt je op gewicht
3. Regelmatig fietsen geeft je een lekker gevoel
4. Fietsen vermindert de kans op ziek zijn en door te fietsen leef je langer
5. Fietsen is gemakkelijk
6. Meer fietsen betekent schonere lucht in je eigen omgeving
7. Fietsen is stil
8. Fietsen verbetert de bereikbaarheid op de korte afstand
9. Fietsen is voordelig
10. Meer fietsen betekent minder uitstoot van broeikasgassen

Bron en nadere informatie: www.heelnederlandfietst.nl